

de Sprokkel

vrijzinnig humanistisch tijdschrift
regio Westhoek Noord

WINTER 2026

Fairtrade

V.U. : Marc Van Muylen, Galloperstraat 48, 8670 Koksijde | Verschijnt driemaandelijks | januari - februari - maart | 14de jaargang nr. 3

Afgiftelokator: Gent X
P913985 - BC31649

de Sprokkel

de Sprokkel | 14de jaargang nr. 3

Jan. – febr. – mrt 2026

Verschijnt driemaandelijks

Verantwoordelijke uitgever: Marc Van Muylem

erkenningnummer: P913985

PB nummer: BC31649

Vrijzinnig Huis Koksijde

Galloperstraat 48

8670 Koksijde

M 0498 56 61 30

Contactadres Vrijzinnig huis Koksijde

Voorzitter: Joeri Stekelorum

T 058 52 08 94

vrijzinnighuiskoksijde@gmail.com

www.vrijzinnighuiskoksijde.be

Kernredactie

Chris Asseloos

Lieve De Cuyper

Andre Laveyne

Robert Rossel

Marc Van Muylem

Droegen ook bij aan dit nummer

Tessa Avermaete

Robert Claes

Benjamin De Gols

Bianca De Wolf

Julie Dumolein

Lotte Leenknecht

Joeri Stekelorum

Greta Raymaekers

Pink Panther

Denise Van der Meiren

Bericht aan de lezers en de auteurs

Dit tijdschrift wordt gratis verspreid binnen de vrijzinnig humanistische gemeenschap regio Westhoek Noord. Wens je dit tijdschrift te ontvangen stuur dan je adresgegevens naar vrijzinnighuiskoksijde@gmail.com. Je gegevens worden, behoudens bezwaar, opgenomen in een bestand beheerd door het huisvandeMens Diksmuide en uitsluitend gebruikt voor de verspreiding van dit tijdschrift.

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de door derden geleverde artikels. De kernredactie behoudt zich het recht om ingeleverde artikels te wijzigen, in samenspraak met de auteurs.

Inhoud

Editoriaal	2
Actueel	3
Column.....	4
Hoofdartikels	5-11
Visietekst	12-13
Jonkies	14
Activiteiten in de regio	15-16
HuisvandeMens	17
Lokale vereniging	18-26
Boekbespreking	27
In de kijker	28
8ste Quizt'et	30
Uitnodiging Lezing	31

Editoriaal

Beste vrienden van het Vrijzinnig Huis Koksijde,

Opnieuw sluiten we een jaar vol ervaringen af – met zijn mooie momenten, nieuwe kansen, onverwachte avonturen, en ja... ook wat tegenslagen. Alles krijgt een plekje in onze herinneringen. En nu? Nu kijken we vooruit, met goesting in wat komt. Een nieuw, onbeschreven blad ligt voor ons – klaar om ingevuld te worden met frisse ideeën, ontmoetingen en dromen.

In een wereld waarin we blijven hopen op vrede, vrijheid en samenhang.

In het Vrijzinnig Huis Koksijde trappen we het nieuwe jaar traditiegetrouw af met onze nieuwjaarsreceptie op zondag 25 januari. Ik kijk er écht naar uit om je daar te zien, samen te klinken, en jou persoonlijk een gelukkig nieuw jaar te wensen.

Samen met de vrijzinnige verenigingen hebben we alweer een boeiend voorjaar klaarstaan, vol activiteiten die inspireren en verbinden. Je vindt het overzicht verder in dit nummer.

Ons Vrijzinnig Huis blijft bruisen van energie. Dat hebben we nog maar eens gevoeld tijdens de tweede editie van Kunst-Zinnig – een eigenzinnig project waar vier lokale kunstenaars hun werk en passie deelden met elkaar en met het publiek. Het was een groot succes en gaf ons de moed om van Kunst-Zinnig een jaarlijks terugkerend event te maken.

Heel wat mensen stapten voor het eerst binnen in ons huis en ontdekten de warmte van onze gemeenschap en het enthousiasme van onze vrijwilligers. Daar mogen we trots op zijn.

Het thema van deze Sprokkel is "Fair Trade" – eerlijke handel die inzet op rechtvaardigheid, gelijkheid en duurzaamheid. Waarden die naadloos aansluiten bij waar wij als vrijzinnig humanisten voor staan: menselijkheid, gelijkwaardigheid, solidariteit en rechtvaardigheid. In deze editie lees je er meer over.

Namens het hele team van vrijwilligers van ons Vrijzinnig Huis Koksijde wens ik je een sprankelend nieuw jaar. Laten we het samen omarmen – met open harten, open geesten en een flinke portie optimisme.

Gelukkig Nieuwjaar!

Met vrijzinnige groeten,

Joeri Stekelorum

voorzitter Vrijzinnig Huis Koksijde

We zouden het ook bijzonder fijn vinden mocht u ons blijven steunen door uw lidmaatschap voor 2026 te vernieuwen | 10 euro op BE81 0012 6878 1824 van VHK Koksijde, met vermelding van uw naam en adres gezien de overschrijvingen geen adres meer vermelden. De lidkaart kan u afhalen in het Vrijzinnig Huis.

Word fan van Vrijzinnig Huis Koksijde op facebook!
www.facebook.com/vrijzinnighuiskoksijde

Abonneer je ook op de digitale nieuwsbrief via
www.vrijzinnighuiskoksijde.be of scan de QR-code

Cgso wint de tweejaarlijkse prijs “Lucia de Brouckère”

Het cgso, centrum voor geboorteregeling en seksuele opvoeding, wint de tweejaarlijkse prijs “Lucia de Brouckère”. Deze prijs draagt de naam van een inspirerende vrouw: Lucia de Brouckère (1904-1982), die zich met hart en ziel inzette voor alle humanistische eisen van haar tijd. Zij streed voor vrijheid van voorbehoedsmiddelen, depenalisering van abortus en gelijke kansen voor iedereen. Als Vrijmetselaar en Grootmeester van de Belgische Federatie van Le Droit Humain (BFDH) was zij een ware pionier.

Cgso is verheugd met de waardering en erkenning die uit deze prijs spreekt. Het is een eerbetoon aan een gedeelde strijd over de generaties heen: het opkomen voor vrouwenrechten, voorlichting geven over anticonceptie én het bouwen aan een samenleving waar vrijheid, keuze en gelijkheid centraal staan. Waarden die vandaag nog steeds cruciaal zijn! Dag na dag geeft cgso hier vorm aan door relationele en seksuele vorming in scholen.

De prijs Lucia de Brouckère wordt uitgereikt door de Belgische Federatie van de Internationale Gemengde Vrijmetselaarsorde Le Droit Humain. Op die wijze wil deze orde zichtbaarheid geven aan verenigingen of personen die zich voor dezelfde idealen engageren, hen in de kijker zetten en steunen.

De Vlaamse Debatwedstrijd editie 2026

De Vlaamse Debatwedstrijd is een debatcompetitie waar jongeren (uit het 4de, 5de, 6de en 7de jaar middelbaar) elkaar in duo op de rooster leggen, rond brandende actuele thema's. Niet alleen jongeren, maar ook leerkrachten worden gestimuleerd om deel te nemen als coach van hun eigen team(s). In West-Vlaanderen is er een voorronde in Kortrijk in VC Mozaïek op woensdag 25 februari 2026 en in Brugge in De Brug Centrum voor het Vrije Denken op woensdag 11 maart 2026. De grote finale is op zaterdag 9 mei in het Vlaams Parlement. Inschrijven als duo voor een voorronde doe je via: <https://vlaamsedebatwedstrijd.be/activiteitenkalender/> Nieuw voor deze editie is dat er een extra voorronde bij is gekomen, in Brugge, en dat naast 5e en 6e jaars (3de graad), nu ook 4ejaars kunnen deelnemen aan de wedstrijd. De organisatie ligt in handen van HUJO vzw.

De kijk van ... Julie

Wie betaalt de echte prijs van jouw winkelkar?

Ik zal het maar toegeven: ik ben geen held in de supermarkt. Ik hou niet van de drukte, ik moet vaak zoeken naar producten, en eerlijk gezegd: ik wil er zo snel mogelijk weer buiten zijn. Gelukkig neemt mijn man de wekelijkse boodschappen meestal voor zijn rekening, naar “zijn” vertrouwde supermarkt. Daar belanden af en toe Fairtrade-producten in ons karretje, soms bewust gekozen, soms toevallig. Met drie kinderen in huis kies je al snel voor praktisch en vertrouwd.

Feit blijft dat Fair Trade vandaag vaak nog een ‘élitaire’ keuze is. Wie minder te besteden heeft, kan zich de meest bewuste producten niet altijd veroorloven. Terwijl het net andersom zou moeten zijn.

Want goedkope producten zijn nooit écht goedkoop. Wat jij niet betaalt aan de kassa, betaalt iemand anders: een arbeider of boer die uitgebuit wordt, een dier dat lijdt, of de natuur die uitgeput raakt. Alles heeft zijn prijs. Wie goedkoop koopt, schuift de rekening door.

De vraag is dus: willen we dat systeem écht blijven steunen?

Sommigen noemen het misschien naïef om te geloven dat het anders kan. Maar wat pas écht naïef is? Denken dat dit systeem houdbaar is. Verandering is mogelijk, maar alleen als we ophouden weg te kijken en durven kiezen voor iets anders — als consument én als samenleving.

Fair Trade is daarin geen eindpunt, maar een richtingaanwijzer. Het gaat niet enkel om eerlijke handel, maar om een bredere visie: producten die zo min mogelijk schade veroorzaken aan mens, dier en planeet, terwijl boeren en producenten een leefbaar inkomen krijgen. Idealiter zou álles wat in de rekken ligt eerlijk, duurzaam én leedvrij moeten zijn.

Dat klinkt misschien ambitieus, maar onderzoek toont dat het kan. Agro-ecologische modellen bewijzen dat landbouw zowel ecologisch als sociaal rechtvaardig kan zijn. Economen wijzen erop dat de logica van Fair Trade glashelder is: een faire prijs maakt boeren onafhankelijker, versterkt lokale gemeenschappen en vermindert ongelijkheid. En consumentenonderzoek laat zien dat de wil er is: in Zwitserland zijn mensen bereid tot 16 % meer te betalen voor producten met hoger dierenwelzijn.

Ook in België beweegt er iets. In 2023 steeg de verkoop van Fairtrade-producten met bijna 10 %, goed voor meer dan 300 miljoen euro. Steeds meer supermarkten breiden hun aanbod uit: koffie, bananen en chocolade hebben bijna overal een Fairtrade-alternatief, en ook wijn, rijst en bloemen vinden stilaan hun weg naar de rekken.

En vooral jongeren maken het verschil. In Brussel geeft 71 % aan minstens één Fairtrade-product te hebben gekocht, en 43 % zoekt actief naar producten zonder dierenleed. Voor 44 % van de

Belgische consumenten onder de dertig geldt het Fairtrade-label zelfs als kwaliteitsgarantie. Zij stemmen niet alleen met hun idealen, maar ook met hun portemonnee - en zetten zo de norm voor morgen.

De vraag is simpel en oncomfortabel tegelijk: willen we eerlijk en leedvrij écht het nieuwe normaal maken? Of blijven we liever de kop in het zand steken, terwijl een ander betaalt voor onze goedkope winkelkar?

Julie Dumolein

Fairtrade: het verhaal achter het label

Je staat in de winkel en je bent op zoek naar een lekker pakje koffie, een reep heerlijke chocolade, of een stuk fruit als gezond tussendoortje, in de vorm van een banaan bijvoorbeeld. Komt het je bekend voor? Dan is het goed mogelijk dat je het Fairtrade label kent, net zoals 85% van alle inwoners in België. Maar wat betekent dat label nu? En maakt het echt een verschil? Wij vroegen het aan Fairtrade Belgium.

Wat is Fairtrade?

Fairtrade is een internationale organisatie die zich inzet voor eerlijkere handel, meer duurzaamheid en een betere levensstandaard voor producenten in Afrika, Azië en Latijns-Amerika. Een product krijgt het Fairtrade label als het voldoet aan een reeks criteria rond arbeidsvoorwaarden en milieu. Omdat die criteria regelmatig gecontroleerd worden door een robuust en onafhankelijk controleorgaan, geeft het label je de beste garanties dat het product écht in orde is op vlak van mens en natuur.

Waarom zou je voor Fairtrade kiezen?

De traditionele wereldhandel verhindert dat kleine boeren, vooral uit het Zuiden, een rendabele prijs voor hun product ontvangen. Zij kampen met extreme armoede en krijgen te maken met tal van problemen waaronder kinderarbeid, honger en ontbossing, die daar het directe gevolg van zijn. Philippe Weiler, CEO van Fairtrade Belgium, situeert de meerwaarde van Fairtrade. *"Handel is wat heel de wereld leidt. We zien dat winstmaximalisatie en voortdurende groei*

ten koste gaan van het milieu en mensenrechten. Fairtrade biedt hiervoor een waardig alternatief."

Dat waardig alternatief bestaat uit een minimumprijs voor producenten en een vaste Fairtrade premie. Wanneer de internationale marktprijs van een product (bv. cacao, rietsuiker of koffie) daalt, dan krijgt de Fairtrade producent toch een Fairtrade minimumprijs, zelfs al ligt de marktprijs lager. Zonder die minimumprijs zouden boeren moeilijker hun kinderen naar school kunnen sturen, of zelfs moeite hebben om hun productiekosten te betalen. Daarnaast ontvangen de coöperaties, waarbij boeren zijn aangesloten, een vaste Fairtrade premie. Dat is een extra bedrag bovenop de minimumprijs dat volledig onafhankelijk kan worden geïnvesteerd in opleidingen, medische zorgen, het resistenter maken van plantages, enz.

Het verschil tussen Fairtrade en andere labels

De werking van Fairtrade omvat een ruimer geheel van economische, sociale en ecologische normen en is gericht ten voordele van de producenten zelf. Normen

van andere bekende duurzame labels zijn daarentegen vooral gericht op ecologische en sociale duurzaamheid, of traceerbaarheidseisen van grote bedrijven. Volgens Fairtrade is dat een goed begin, maar volstaat het niet. In dat geval zijn de minimumprijs en de premie voor de producentenorganisaties namelijk niet gegarandeerd.

Die minimumprijs en premie zijn nochtans noodzakelijk om te kunnen investeren in duurzame productie en sociale projecten op lange termijn. Het Fairtrade label wil daarmee de levensomstandigheden structureel verbeteren en de positie van producentenorganisaties versterken, zodat zij hun toekomst zelf in handen kunnen nemen.

Is Fairtrade dan ook duurder?

Even terug naar België, want wat betekent de aankoop van zo'n Fairtrade product dan voor onze eigen portemonnee? *"Eigenlijk is het verschil in prijs nauwelijks merkbaar"*, zegt Weiler duidelijk. *"Een pakje koffie, bijvoorbeeld, kost slechts een paar cent extra. Maar die paar cent maken wel een gigantisch verschil voor producenten. Het zorgt voor eerlijke lonen, goede arbeidsomstandigheden en een gecontroleerde impact op het milieu."* Door een Fairtrade product aan te kopen, heb je als consument dus al met een paar rosse centjes genoeg om een positieve invloed te hebben die voelbaar is tot aan de andere kant van de wereld.

Waar kan je Fairtrade producten vinden?

Kijken we naar de praktische kant van onze aankopen, dan stellen we vast dat Fairtrade producten al lang geen niche meer zijn. Je kan ze tegenwoordig zowat overal vinden: in supermarkten, bij cateringbedrijven, in hotels, bij modeboetieks, in de wereldwinkel, enz. *"Bedrijven omarmen gelukkig steeds meer duurzaamheid en Fairtrade"*, zegt Weiler. En of je het Fairtrade label nu in de supermarkt, in een biowinkel of in een plaatselijk café tegenkomt, het biedt altijd dezelfde garantie: sociale, economische en ecologische normen.

Dat Fairtrade alsmear sterker in de winkelrekken aanwezig is, zien we ook terug in de cijfers. Zo is maar liefst 22% van de

chocolade en is niet minder dan 19% van de bananen die je vandaag in de supermarkten vindt, Fairtrade gecertificeerd. Bij koffie, hoewel dit historisch gezien het allereerste Fairtrade product was, gaat dit over zo'n 4,5%. Daarnaast kan je ook op kleding, bloemen, noten, thee, rietsuiker en nog vele andere producten het Fairtrade label terugvinden.

En de consument, volgt die?

Volgens een studie die GlobeScan in 2025 uitvoerde, vinden consumenten wel degelijk de weg naar Fairtrade. Dat heeft niet alleen te maken met de vele supermarkten en winkels die Fairtrade producten in hun aanbod hebben, maar evengoed met een sterk bewustzijn bij de Belgische consument, die zelfs in tijden van economische druk en inflatie bereid is om net die paar centen meer te betalen.

Weiler kijkt dan ook met een tevreden blik naar enkele van de cijfers. *"Van de 85% Belgische consumenten die het label kennen, geeft 84% aan er ook vertrouwen in te hebben. Dat de erkenning en het vertrouwen in Fairtrade zo hoog zijn, is inspirerend om te zien"*. Daarnaast blijkt dat 30% van de Belgische consumenten maandelijks één of meer Fairtrade-producten koopt, terwijl 42% af en toe Fairtrade-producten koopt. De meest frequente kopers zijn ouder dan 35 jaar, gevolgd door de groep van 18-24 jaar.

Uitdagingen

Toch is er nog heel wat groeimarge, zeggen ze bij Fairtrade. Het voorbeeld van koffie toont dit duidelijk aan. Wereldwijd verkopen Fairtrade boeren slechts 25% van hun Fairtrade koffieproductie effectief aan Fairtrade voorwaarden (en krijgen ze dus een minimumprijs en premie). Dat komt door een gebrek aan vraag in belangrijke consumentenlanden zoals België. Als het aanbod van Belgische bedrijven en de vraag van Belgische consumenten groeit, dan kan ook de resterende 75% aan dezelfde eerlijke voorwaarden worden verkocht. Zolang dat niet het geval is, blijven producentenorganisaties geconfronteerd worden met dezelfde economische, sociale en ecologische problemen.

Werk aan de winkel dus. En daarin kan jij als consument absoluut een verschil maken. Door te kiezen voor producten met het Fairtrade label, koop je niet alleen ethisch verantwoord, maar draag je ook bij aan duurzame landbouwpraktijken en sterke, zelfstandige boerengemeenschappen. Een kleine aankoop dus, maar met een grote betekenis. Zo wordt je volgende kop koffie, reep chocolade of tros bananen niet alleen heerlijk, maar ook eerlijk.

*Benjamin De Gols
Fairtrade Belgium*

Bitterzoete smaak van eerlijke handel

Voedsel houdt ons bezig en dat is een understatement. Van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat maken we keuzes over wat er al dan niet op ons bord ligt. Die keuze is er met de jaren niet gemakkelijker op geworden. Winkelrekken puilen uit. Jaarrond is voedsel uit alle hoeken van de wereld beschikbaar. We vinden het vanzelfsprekend dat ook in januari tomaten en aardbeien in de versafdeling liggen, en staan zelden of nooit stil bij de lange reis die veel voedsel aflegt vooraleer het op ons bord terecht komt. Voedsel is vandaag bovendien heel wat meer dan een basisbehoefte. Voor wie tijd en geld heeft, is voedsel een identiteit geworden, een manier om uitdrukking te geven aan hoe je denkt over de maatschappij en waar die naartoe zou moeten evolueren. Zo kan je bewust kiezen voor de korte keten of voor producten die volgens een bepaalde methode zijn geteeld of gekweekt, zoals biologische producten. Een nutriscore en ecoscore helpen je de weg te vinden naar gezonde of meer duurzame producten. En daarnaast is er ook de vraag naar eerlijk voedsel en een economisch systeem dat de garantie biedt dat iedereen in de keten een correcte prijs krijgt voor zijn werk. Maar is dat pleidooi voor eerlijk voedsel wel haalbaar of is het niet veel meer dan een nobele gedachte?

Het bewustzijn over eerlijke handel is in elk geval niet nieuw. Al sinds de jaren 40 zetten organisaties zich in voor eerlijke

handelspraktijken voor boeren in ontwikkelingslanden. Die filosofie lag aan de basis van de Fairtrade beweging die al meer dan 50 jaar ijvert voor eerlijk loon naar werk voor boeren en arbeiders in het globale zuiden. En zo kan de bewuste consument sinds eind jaren 80 Fairtrade producten vinden, waarbij het label getuigt van eerlijke handelspraktijken. Eerst was dat alleen koffie en cacao en moest je naar de wereldwinkel om die producten te vinden. Meer dan dertig jaar later is er een heel ruim assortiment aan producten met een Fairtrade label, en zijn die producten in alle supermarkten te koop. Dat neemt niet weg dat er nog veel werk aan de winkel is, letterlijk en figuurlijk. Diverse organisaties zetten de dialoog met actoren in het globale zuiden verder. Ngo's faciliteren daarbij vaak de dialoog tussen lokale organisaties in het zuiden en de grote spelers in het mondiale voedselsysteem. Ook onze vertrouwde supermarkten zitten daarbij mee aan tafel. Het gaat daarbij niet alleen om de prijs van het voedsel, maar ook over opleiding en organisatie van boeren en arbeiders en de ontwikkeling van lokale gemeenschappen.

De roep om eerlijke handel beperkt zich echter al lang niet meer tot boeren in het zuidelijk halfrond. Ook de Europese boer voert een pleidooi voor een eerlijke prijs. Doet de markt haar werk dan niet goed? Steeds vaker halen Europese boeren slogans boven met de eis voor een eerlijke prijs,

en claims dat het speelveld niet eerlijk is. Eerlijke handel klinkt heel eenvoudig, maar in de realiteit is het zeker niet evident.

Eerlijke handel veronderstelt immers een perfecte markt waarbij vraag en aanbod in evenwicht zijn, het product volledig identiek is en de markt volledig transparant. Het hoeft geen betoog dat die perfecte markt een zeldzaamheid is. In het debat over eerlijke handel, wordt de schuld vaak in de schoenen van grote bedrijven geschoven. Zij rekenen te grote marges en melken de boer uit. Het zou gemakkelijk zijn, een verhaal op te bouwen met goede en slechte spelers. Dan kan je de slechterik beboeten en de goede spelers een pluim op de hoed steken. Zo eenvoudig is de realiteit echter niet.

Een suikerbiet is een interessant product om de complexiteit van eerlijke handel te duiden. Anders dan een tomaat of een appel, is het product behoorlijk homogeen, waar je het ook teelt. Suikerbiet heeft een grote concurrent die voornamelijk in het zuidelijk halfrond wordt geteeld: suikerriet. Suikerriet en suikerbiet moeten verwerkt worden vooraleer de consument er wat aan heeft. Die verwerking gebeurt in een suikerraffinaderij.

Vlaamse boeren hebben heel wat kennis en expertise om suikerbieten te telen. Op drie generaties tijd steeg de productiviteit van 30 ton per hectare naar 80, tot zelfs meer dan 100 ton suikerbiet per hectare. Daarmee haalt de Vlaamse teler een van de hoogste opbrengsten ter wereld. Het levert hem een enorm comparatief voordeel ten opzichte van suikerbiettelers in Oost- en Centraal Europa en ten opzichte van de suikerriettelers in het zuidelijk halfrond.

Maar daarmee is het plaatje niet volledig. De Vlaamse boer heeft immers hoge kosten die zijn comparatief voordeel bijna geheel teniet doen. Denk daarbij in de eerste plaats aan de prijs voor landbouwgrond. Landbouwgrond kost in Vlaanderen gemiddeld 67.000€ per hectare. In veel Europese lidstaten met een groot agrarisch areaal, waaronder Roemenië en Polen, kan je al landbouwgrond kopen voor 10.000€ per hectare. En in Latijns-Amerika zijn er landbouwgronden waar je zelfs voor de helft van dat geld al een hectare landbouwgrond kan aanschaffen. Dan mag je nog zo productief zijn, zo'n prijsverschil valt moeilijk te overbruggen.

En dan is er nog de wetgeving. Je zou denken: er is een Europees landbouwbeleid dus alle boeren zijn gelijk voor de wet. Dat is een illusie. Lidstaten hanteren niet allemaal dezelfde regels. Sommige gewasbeschermingsmiddelen staan in het ene land op de rode lijst en kunnen in een andere lidstaat zonder probleem worden gebruikt. Nog erger wordt het wanneer we de Europese regels vergelijken met de regels die in landen buiten de EU worden gehanteerd.

Denk maar aan het gebruik van neonicotinoïden, waarvoor strenge regels gelden die veel Europese boeren slapeloze nachten heeft bezorgd.

En ja, wij importeren massaal suikerriet uit landen waar het gebruik van neonicotinoïden niet eens de politieke agenda haalt, waar landbouwgrond een peulschil kost en rechten van arbeiders op het veld nauwelijks aandacht krijgen. Zo kunnen de kosten enorm gedrukt worden en kan het rendabeler zijn om suikerriet in Europa te verwerken dan de suiker te halen uit onze 'eigen' suikerbieten. We zullen er als consument niets van merken: de smaak van suiker is dezelfde of je die nu uit suikerriet of suikerbiet haalt.

We zien als consument maar een topje van de ijsberg in de voedselproblematiek. Het wordt ons ingelepeld dat eerlijke handel een kwestie van goede wil is en dat je als consument gewoon de juiste keuze moet maken. Maar zo eenvoudig is het dus niet.

Toch staat eerlijke handel hoog op de politieke agenda. De visies en strategieën van de Europese Commissie getuigen van een zekere urgentie. Al blijft het toch eerder bij een vaag pleidooi. Want stel immers dat we in Europa toch met gelijke middelen zouden strijden, waarbij onder meer de loonkost en de prijs voor landbouwgrond gelijkaardig zou zijn. Wie zal dan bepalen wat een eerlijke prijs is voor een ton suiker? Helemaal eerlijk zal het inderdaad nooit worden. Dat neemt niet weg dat het belangrijk is om het debat te voeren met alle betrokken partijen. Beleidsmakers, industrie, landbouworganisaties en wetenschappers hebben de verantwoordelijkheid om samen te zoeken naar manieren om de spelregels coherent en transparant te maken.

En wat moet de consument hiermee? Die wordt overspoeld met goedbedoeld advies en slinkse marketingtrucks. Het is vooral belangrijk om in het voedseldebat te beseffen dat de gouden graal niet bestaat. Duurzaamheid is een heel complex begrip en ons buikgevoel werkt daarbij niet altijd als een goed geijkt kompas. Als consument kan je er maar beter voor kiezen om gezond te eten, dan ben je al heel goed bezig. Al is genieten van een stukje lekkere chocolade, al dan niet met Fairtrade label, zeker geen doodzonde.

*Tessa Avermaete
Run & Harvest*

Fairtrade groeit, maar duurzame ketens vragen om nog meer investeringen

- Fairtrade groeit met een marktwaarde van 6,4% in 2024 tot 351,8 miljoen euro.
- De Fairtrade premie die wordt opgehaald in België bedraagt bijna 4 miljoen euro.
- Fairtrade roept op tot actie van bedrijven en overheid om van eerlijke handel nu eindelijk de norm te maken!

Fairtrade zette vorig jaar opnieuw mooie stappen in België. Uit de meest recente jaarcijfers blijkt dat de marktwaarde van Fairtrade-producten in 2024 steeg met 6,4% tot 351,8 miljoen euro. Bovendien bleef ook de impact duidelijk merkbaar: dankzij hun aankopen droegen Belgische consumenten bijna 4 miljoen euro aan Fairtrade-premies af aan boeren en werknemers wereldwijd. Een sterke prestatie! Toch blijft er werk

aan de winkel. Fairtrade roept Belgische bedrijven én de overheid op om nu écht door te pakken en hun duurzaamheidsambities waar te maken. Voor de boeren, voor het klimaat, én voor hun eigen toekomst – want investeringen in eerlijke ketens zijn cruciaal om te voldoen aan de groeiende vraag van consumenten naar ethische producten en om grondstoffentekorten het hoofd te bieden. Tijd voor actie dus, zodat eerlijke handel de norm wordt.

Groei in 2024

Fairtrade deed het goed in 2024 en noteerde een bescheiden, maar betekenisvolle groei. Die groei is vooral toe te schrijven aan de sterke prestaties van de Fairtrade-cacaosector, die inmiddels een indrukwekkend marktaandeel van 22,3% bereikt. Ook andere vertrouwde

Fairtradeproducten zoals bananen (19,5%) en koffie (4,4%) lieten een mooie toename zien. Die positieve evoluties zorgen voor een grotere impact op het terrein.

Fairtrade meet die impact aan de hand van de Fairtrade-premie: een extra som geld bovenop de aankoop prijs, bestemd voor sociale en economische projecten van de boeren- en werknemersorganisaties. In 2024 werd via de Belgische markt 3,94 miljoen euro aan premie gegenereerd – een stijging van 2,4% ten opzichte van 2023. Belangrijke partners uit de retailsector zoals Lidl, Aldi, Delhaize, Colruyt en Carrefour, evenals geëngageerde Belgische merken zoals Oxfam Fair Trade, Charles Liégeois en la chocolaterie Galler droegen hier in belangrijke mate toe bij. Ook nieuwe spelers zoals modeketen Bel&Bo, Hamlet en Vandenbulcke, die zich in 2024 aansloten bij de Fairtradebeweging, droegen hun steentje bij aan deze positieve trend.

Engagement van bedrijven bouwt verder op Fairtrade

Mooie resultaten dus, met Fairtrade cacao en chocolade als mooiste voorbeeld. *‘We zijn enorm dankbaar voor de blijvende steun van Belgische bedrijven en consumenten,’* zegt Philippe Weiler, directeur van de organisatie. *‘Met name op chocolade zien we opnieuw een sterke groei, zowel op vlak van certificering, als bij partners die een stap verder willen gaan in hun engagement richting leefbare inkomens.’*

Het Boni assortiment van Colruyt past bijvoorbeeld in dit rijtje’. En ook in andere productcategorieën wordt er verder op Fairtrade gebouwd om te zorgen voor betere inkomens voor boeren en arbeiders. Zo betaalt Lidl sinds vorig jaar betere lonen aan de arbeiders op de bananenplantages waarvan ze bananen aankoopt. Die inspanningen dragen bij aan het bereiken van meer leefbare lonen in de bananensector.

Maar meer is nodig om duurzaamheidsambities waar te maken: tijd voor een versnelling!

Hoewel veel bedrijven - en zeker retailers - hun Fairtrade-engagement verder uitdiepen, moeten ook de achterblijvers nú in actie komen. *‘De Fairtrade-premie in België blijft al enkele jaren hangen tussen 3,5 en 4 miljoen euro. Dat is te weinig’*, benadrukt Philippe Weiler. *‘Voor een echte doorbraak, waarbij Fairtrade de standaard wordt, moeten we samen een versnelling hoger schakelen’.* Extra urgent is dit voor Fairtrade koffie - ironisch genoeg het allereerste Fairtrade-product in België, dat hier al ruim 30 jaar te krijgen is. *‘Net voor deze pionier is een stevigere basis cruciaal. We hebben méér bedrijven nodig die de handschoen oppakken’*, aldus Weiler. De oproep is duidelijk: verbreed de basis, verdiep het engagement en versnel samen de transitie. Alleen zo evolueert eerlijke handel van uitzondering naar regel.

Eerlijke handel loont - voor iedereen

Dat Fairtrade zorgt voor betere inkomsten voor boeren en een positieve impact op het klimaat, is duidelijk. Maar ook voor bedrijven zelf is investeren in eerlijke handel pure winst. Door nu te kiezen voor duurzame chocolade, koffie en bananen, bestendigen ze hun eigen business tegen schommelende grondstofprijzen en wordt er ingespeeld op een groeiende consumentenvraag naar ethische producten. En de overheid kan deze transitie versnellen. *‘Er zijn genoeg mogelijkheden’*, zegt Weiler. *‘Van een verlaagd BTW-tarief voor Fairtrade-producten tot nieuwe samenwerkingsverbanden zoals Beyond Chocolate. Maar wat écht verschil maakt? Wetgeving die eerlijke handel verplicht stelt - zodat het Fairtrade-label op termijn overbodig wordt’.* De tijd van praten is voorbij – het is tijd voor actie!

Benjamin De Gols
Fairtrade Belgium

Lokaal mondiaal beleid: geen vrijblijvende optie

De Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten (VVSG) omschrijft lokaal mondiaal beleid als 'een gemeentebreed beleid dat bijdraagt aan meer internationale rechtvaardigheid via mondiale beleidskeuzes, mondiaal burgerschap en mondiale samenwerking'. De Faire Gemeente-campagne speelt hierin een rol, net als andere initiatieven.

Dat sommige gemeenten hun engagement anders willen invullen, is hun goed recht. Maar dat het loslaten van de titel vaak gepaard gaat met een bredere afbouw van mondiaal engagement – met Ninove als pijnlijk voorbeeld – is wél zorgwekkend. Het roept de vraag op of beleidsmakers wel beseffen hoe cruciaal lokaal mondiaal beleid is.

Lokaal beleid, mondiale impact

Mondiaal engagement op lokaal niveau beperkt zich niet tot het sensibiliseren van inwoners over eerlijke handel. Het betekent dat beleidsbeslissingen worden afgewogen tegen hun bredere impact, ook buiten de gemeentegrenzen.

Neem het gemeentelijk aankoopbeleid: door expliciet te kiezen voor duurzame en eerlijke producten, draagt een gemeente bij aan betere arbeidsomstandigheden en milieuvriendelijke productie wereldwijd. In tijden van klimaatverandering, economische ongelijkheid en sociale onrechtvaardigheid is dit geen bijkomstigheid, maar een noodzaak. Toch tonen de verkiezingen van 2024 aan dat mondiaal engagement steeds vaker wordt gezien als een luxe in plaats van een morele plicht.

167 gemeenten tonen dat het wél kan

Gelukkig bewijzen veel gemeenten dat een andere koers mogelijk is. Maar liefst 167 Faire Gemeenten blijven hun verantwoordelijkheid opnemen en erkennen dat lokaal beleid onlosmakelijk verbonden is met mondiale uitdagingen. Dit is geen vrijblijvende inspanning, maar een bewuste keuze, gedragen door zowel beleidsmakers als ambtenaren en vrijwilligers.

Want net zoals je de aanleg van een rondpunt niet overlaat aan een buurtcomité, kan je lokaal mondiaal beleid niet enkel overlaten aan geëngageerde burgers. Het vraagt om structureel beleid, verankerd in de bestuurskeuzes van elke gemeente of stad.

Een toekomst voor lokaal mondiaal engagement

De Faire Gemeente-beweging toont al meer dan twintig jaar aan dat lokaal mondiaal engagement loont. De uitdaging voor de komende twintig jaar is duidelijk: verloren gemeenten opnieuw meekrijgen, huidige Faire

Gemeenten blijven motiveren – dikke merci voor jullie engagement- en het belang van een eerlijk en duurzaam lokaal beleid blijven onderstrepen.

De vraag is dan ook niet of dit in de toekomst nog noodzakelijk zal zijn, maar wel wie de verantwoordelijkheid voor lokaal mondiaal beleid nog zal willen opnemen?

Door Bianca De Wolf

Bianca De Wolf is coördinator van Faire Gemeente. Gemeenten die zich inzetten voor eerlijke handel én voldoen aan zes criteria, ontvangen de titel van Faire Gemeente. Deze titel toont aan dat de gemeente en haar inwoners eerlijke en lokale duurzame handel niet alleen een warm hart toedragen, maar er ook effectief werk van maken. De campagne wordt getrokken door vier organisaties: Fairtrade Belgium, Rikolto, Oxfam België en 11.11.11, met de steun van het Ontwikkelingsagentschap van de Belgische federale regering.

Meer info : site www.fairegemeenten.be

HOE FAIR TRADE? WAT FAIR TRADE?

Meer dan honderd jaar geleden woonden mijn grootouders in een huisje met een grote lap grond in Overboelare. Grootvader kweekte er als bijverdienste konijnen en zijn vrouw verkocht ze op de markt in Geraardsbergen aan de burgerij. De super korte keten. Hij teelde ook tabak, alhoewel dat in feite verboden was. Tenzij je speciale taksen betaalde. Dat deed niemand in die tijd. Ook hondenbelasting werd nooit betaald. Geen enkele champetter haalde het in zijn hoofd om hierover mensen aan te spreken. Hij had verdomme zelf twee honden waar hij geen centiem voor betaalde.

Mijn grootmoeder verkocht de tabak onder de tafel waarop zij haar konijnen etaleerde. De beide producten gingen vlot over en onder de toog, want alles was van goede kwaliteit en betaalbaar. En mijn grootouders hielden er een flinke duit aan over. Fair trade? In elk geval een win-win situatie. Alhoewel, bompa bekende mij ooit dat hij gedroogde savooiblarren mengde onder zijn toebak. Alleen echte kenners zagen en proefden het verschil, beweerde hij. Dus waarom niet? Dat was natuurlijk al wat minder 'fair' van de kant van de producent.

Mijn grootvader slachtte zelf al die konijnen. Decennia later maakte ik als kleine jongen dat af en toe eens mee. Ik vond dat toen een boeiend schouwspel. Ook wegens de uitleg die hij verschaftte tijdens de operatie. Stap voor stap gaf hij mij de redenen van zijn ingrepen op. Hij gaf de beesten een nekslag, sneed hun halsslagader open en liet ze doodbloeden. Soms schokten ze nog even en dan schudde hij ze wat heen en weer om de laatste druppels bloed eruit te krijgen. Konijnenvlees met bloed is niet lekker en niet aantrekkelijk. Hij beweerde dat die beesten na de nekslag morsdood waren en niets meer voelden. Een zachte dood. Ik geloofde hem.

Hij hing ze op met de kop naar beneden en stroopte hun pels af in één ruk. Dan sneed hij hun buik open en haalde ook met één ruk alle beulingen eruit. Alleen de lever en de nieren hield hij over. Alle andere ingewanden begroef hij in zijn moestuin. Elk pakje slachtafval op een bepaalde plaats. De een naast de andere, mooi verdeeld over de ganse tuin. Dat was de beste mest die je kon gebruiken voor de groenteteelt. Zijn legumes waren dan ook legendarisch. Gekweekt op konijnenbeulingen.

Circulaire economie. Zijn tabak had een bijzonder smaakje, maar hij vertelde niet waarom. De gestroopte konijnen bewaarde hij minstens een dag in de kelder. Het vlees moest versterven. Vandaag maken hippe beenhouders daar reclame mee. Ze hebben het warm water uitgevonden.

Daar in Overboelare slachtte hij soms tien beesten in één dag met het oog op de markt. En mijn grootmoeder verkocht ze vlotjes. De konijnenvellen sleet hij aan een voddemarchand. Die reed met en op een hondenkar, getrokken door vier serieuze beesten. Ik heb dat als kleine jongen zelf nog gezien. Gaia bestond toen nog niet. Die man kocht vodden en benen op en ook de vellen van mijn opa. Voor oud ijzer was er een andere kar met ook weer trekhonden. Afvalselectie avant la lettre.

Aan dat vleeshandeltje kwam een einde toen Vlaanderen overspoeld werd door Poolse beesten. Volgens mijn bompa is dat gebeurd ergens in de jaren dertig. De prijzen kelderden, de inheemse kweek was niet meer lucratief en de plaatselijke productie stortte in elkaar. Konijn werd een betaalbaar vlees voor iedereen. Hoe die Polen konijnen konden kweken, transporteren en hier verkopen aan die prijzen was hem een raadsel. Hoe die beesten hier geraakten wist hij ook niet. Er bestonden toen al ijskisten zeker?

In elk geval was gestoofd konijn in Vlaanderen niet langer een zondags- of feestgerecht, voorbehouden aan de burgerij. Ook de werkmens kon zich al eens een keun permitteren voor een trouwfeest of een plechtige communie. Of gewoon een familiefeestje. Democratisering van de gastronomie.

Was daar toen sprake van fair trade? Wij aten de Polen hun konijnen op en wat aten zij dan? De beulingen, gedraaid in worsten? Hun nationale kost was en is nog steeds saucissen. Alleen god weet wat ze daar allemaal in verwerken. Maar betaalden wij wel genoeg? Konden zij daarvan leven? Geen kat trok zich dat aan.

Toen de oorlog uitbrak was opa verhuisd naar Heule en woonde in een rijhuisje met een tuintje. Klein volgens zijn normen. Hij kweekte nog steeds konijnen, maar nu alleen voor eigen gebruik en de familie. Woonde hij nu nog in

Overboelare, dan had hij fortuinen verdiend want de Poolse connectie was opgedroogd. Ze hadden daar op dat ogenblik wel wat anders aan hun hoofd dan konijnen kweken. De nazi's en de communisten hielden er grote kuis, niet onder de konijnen, wel onder de Polen. Maar de zwarte markt in Vlaanderen floreerde. Konijnen waren goud waard. En misschien had bompa wel kunnen leveren aan de bezetter? Vlamingen zijn nogal soepel in die dingen. Ne mens moet toch leven, nietwaar? En die vreemde jongens moeten toch ook eten. Waarom geen nationale Vlaamse kost? Zijn tabaksplantage kon hij wel aanhouden, want er was veel vraag naar toebak en gemakkelijk te verkopen. De savooien groeiden welig in zijn lochting. Op het einde van de oorlog kweekte hij zelfs een varken. Mijn mama, zijn schoondochter, vertelde dat zij gepekeld varkensvlees heeft gegeten tot het haar de strot uitkwam. Zij kenden geen andere bewaringsmethodes.

Die Polen hebben wel iets met konijnachtigen. Toen ik zelf begon te experimenteren met enige gastronomische kunsten, bekende een poelier mij dat de meeste hazen uit Polen kwamen. Prachtige en kwaliteitsvolle beesten. Inheemse exemplaren van bij ons waren quasi onvindbaar. Onze jagers betaalden fortuinen om eens een beestje te kunnen beschieten. En één exemplaar bevatte verdomme de lading van drie cartouches. Dus niet meer geschikt voor consumptie, want in flarden geschoten. Het schijnt dat daar in Polen de hazen op bepaalde plaatsen je voor de voeten liepen. Bij manier van spreken natuurlijk, je moest ze ook nog schieten. Ik heb dikwijls Poolse haas klaargemaakt volgens een recept van Bocuse.

En wat nu met die fair trade? Wij eten de Polen hun hazen op en wat eten zij? Daar staan we weer met het klassiek dilemma. Betalen wij wel genoeg en kunnen zij daar decent van leven? Wat is het alternatief? Dat zij alle dagen die beesten zelf opeten en dat wij op onze kin kunnen kloppen? Tenzij wij natuurlijk ginder in Polen haas gaan eten. Ik lanceer hier een nieuw toeristisch concept. Fairecogastrotoersime. Een culinaire driedaagse met all-in formule op basis van haas. Locatie naar keuze: Warschau, Krakau, Poznan of in een chalet in een van hun oerbossen. Gebraden haas, gekookte haas, gestoofde haas, tartaar van haas, gepekeld haas, carpaccio van haas, gedroogde haas, worst van haas, cordon bleu van haas, schnitzel van haas, filets van haas. En 's morgens als ontbijt een eitje met gezouten haas.

Ik denk niet dat bompa het nog heeft meegemaakt dat de markt in West-Europa werd overspoeld door Chinese konijnen. Met miljoenen werden ze hier ingevoerd. Het werd verdorie het supergoedkoopste vlees dat er bestond. Goed voor honden- en kattenvoer. En voor diegenen die nog eens een keuntje wilden proeven uit nostalgie. Zoals ons grootmoeder het klaarmaakte met

bruin tafelbier. Met de kop, de lever, de nieren en de voorpoten als delicatessen. En de achterpoten en de rug voor de grote eters. Met pruimen. Ik heb nooit begrepen wat die vruchten daar kwamen doen. Dat verkwanselde verdorie de sublieme smaak van het vlees.

Er werd wel gewaarschuwd door het voedselagentschap. Pas op, dat Chinees vlees is niet veterinair gecontroleerd en kan dus schadelijke elementen bevatten. Dat zal niet de eerste keer zijn. Decennia later lieten ze een virus los. Het zou mij niet verwonderen dat ze het al eens geprobeerd hadden met besmet konijnenvlees.

Fair trade? Wat moesten we dan doen? Geen konijnen meer eten als protest? Geen kitekat voor onze poes? Geen konijnenbrokken voor ons hondje? De konijnenboeren in China zouden verhongeren, want hun oogst bracht niets meer op. Bovendien had Mao gezegd dat een echte communist geen vlees eet. Alle vlees is bestemd voor de uitvoer naar het decadente Westen. Dat ze zich daar te pletter eten, onze microben inbegrepen. Wij incasseren hun deviezen en zij vreten zich een infarct. De triomf van het ware licht. Desnoods eten de Chinezen gras, zei de grote leider, want de koeien worden daar ook sterk en vet van en geven melk. Het schijnt dat Mao wel een stukje lever lustte, van een jong konijntje.

Maar we gaan toch verdorie geen besmette konijnen gaan eten in China? Uit naam van de fair trade? Loempia met konijn en Pekingkonijn. Met vliegtuigen naar ginder om de boer een deftige prijs te betalen voor zijn beestje, het ter plaatse te verorberen met een bol rijst en ondertussen het klimaat te verpesten. Het zou verdorie een duur keun zijn.

Eet ik nu geen konijnen meer? Jawel, nog steeds en met veel goesting. Ik had jarenlang een leverancier. Neen, niet uit Overboelare, wel een boerin in Oostduinkerke. Zij kweekte en verkocht schitterende beesten. Vijfmaal zo duur als de Chinese exemplaren, maar zonder bacillen. Vorig jaar is zij gestopt met haar handeltje. Ze liet mij verweesd achter. Geen konijnen meer en nog veel andere zaken.

Ik heb vorige zomer voor mijn kleinkinderen konijnenschouders klaargemaakt. Een van de lekkerste stukken van het beest. Ze hebben gesmuld. Ik heb ze gekocht in een grootwarenhuis. Niet de kleinkinderen, wel het vlees. Men verzekerde mij dat het afkomstig was van inheemse kweek. Maar wat is inheems? Uit Vlaanderen? Uit de EU? Uit Polen? Daar gaan we weer!

En ik eet ook nog steeds Poolse hazen, thuis, hier in de Westhoek. Je kon ze vroeger soms kopen op de markt.

Pink Panther.

Jonkies

Vonken die blijven branden

Je hoort het vaak, “we moeten de jongeren bereiken.” Maar waar zijn die nu net te vinden? Binnen **Dwaalzin** groeit stap voor stap een groep jonge mensen die zich vrijzinnig voelen, elk op hun eigen manier. Wat hen bindt, is de wil om samen te denken, te praten en te creëren over wat vrijheid en verbondenheid vandaag betekenen.

Op **15 november** vond **VONK** plaats, een ontmoetingsdag voor humanistische jongeren, in samenwerking met **'t Zal** en **Hujo**. Tijdens VONK kwamen jongeren uit verschillende organisaties samen om ideeën te delen, elkaar te leren kennen en te ontdekken wat hen verbindt. Er werd gepraat, gelachen en nagedacht over hoe vrijzinnigheid kan leven bij jongeren vandaag — niet als iets ouds of vaststaand, maar als iets dat je zelf mee vormgeeft.

Diezelfde energie is ook voelbaar in andere Dwaalzinprojecten. Zo ondersteunt Dwaalzin initiatieven als **Prisma** en **Happy New Queer**, die vertrekken vanuit de kracht van de queer community. Met zulke samenwerkingen wil Dwaalzin tonen dat vrijzinnige waarden niet alleen over vrijheid van denken gaan, maar ook over **inclusie en respect voor ieders identiteit**. Door ruimte te maken voor diverse stemmen en verhalen groeit Dwaalzin uit tot een organisatie die streeft naar het bieden van een zo veilig mogelijke ruimte voor zoveel mogelijk mensen.

Ook in andere samenwerkingen — met culturele partners, scholen of jeugdorganisaties — zoekt Dwaalzin naar manieren om jongeren te verbinden. Online gebeurt dat via posts, video's en gesprekken, maar evengoed in het echt: tijdens workshops, samenkomsten, of kleine evenementen

waar ideeën uitgewisseld worden. Zo ontstaat stilaan een **vrijzinnige jongerencommunity**: een netwerk van mensen die elkaar vinden in hun open blik en nieuwsgierigheid.

Een mooie aanvulling daarop zijn de **Dwaalzinavonden**. Dat zijn avonden die jongeren zelf mogen vormgeven rond een maatschappelijk thema dat hen raakt. Soms met muziek, poëzie of performance, soms met debat of creatieve werkvormen. Elke avond ziet er anders uit, maar de bedoeling blijft dezelfde: samen nadenken, voelen en iets nieuws proberen.

Kortom, het biedt de mogelijkheid aan jongeren om zelf iets uit te proberen, met ondersteuning van de lokale jongerenconsulent die helpt met budget en promotie.

Dus ben jij tussen 18-30 jaar? Zin om iets te organiseren, of eerder gewoon nieuwsgierig? Klop zeker eens bij ons aan!

Lotte Leenknecht

Mythes maskers en moraal over Bob Dylan, door Johan Decroos

Organisator August

Vermeylenfonds

Datum donderdag 8 januari 2026

Uur 14u30

Locatie Vrijzinnig Huis Koksijde

Prijs €5 / leden €3 (koffie
inbegrepen)

Een kijk op het leven van Bob Dylan door Johan Decroos, lector niet-confessionele zedenleer en cultuuronderwijs Howest BaSO, tevens Bob Dylan kenner. Niet alleen een niet geëvenaard muzikfenomeen als protestzanger, dichter en muzikale vernieuwer, maar ook geëerd voor zijn maatschappelijk engagement. Hij kreeg dan ook een Nobelprijs. Wie deed het hem na als zanger? Aan de hand van beeld en klank geeft Johan Decroos een inzicht over het fascinerend leven van Bob Dylan, zijn veelzijdige talenten en inzet voor een humane maatschappij.

Info eugeen.de.picker@telenet.be

Nieuwjaarsreceptie

Organisator Vrijzinnig Huis
Koksijde

Datum zondag 25 januari 2026

Uur 11u00 – 13u30

Locatie Vrijzinnig Huis Koksijde

Prijs gratis

We klinken samen op het nieuwe jaar met een hapje en een drankje.

Info Joeri Stekelorum – 0494 53 28 63 - inschrijven via vrijzinnighuiskoksijde@gmail.com

Voordracht “Het bewogen leven van Leopold Flam” door Kristien Hemmerechts

Organisator Vrijzinnig Huis
Koksijde

Datum zondag 1 februari 2026

Uur 10u30 (deuren open 10u00)

Locatie Vrijzinnig Huis Koksijde

Prijs gratis

Leopold Flam (1912-1995) groeide op in extreme armoede maar slaagde erin te studeren en werd professor filosofie aan de VUB. Hij overleefde de holocaust, sloot zich aan bij het Joods verzet, en hield zijn leven lang een dagboek bij. Dat vormt een uniek tijds- en egodocument. Kristien Hemmerechts vertelt over deze boeiende, tegenstrijdige, en vaak lastige man. Recent verscheen ‘En altijd is het de vrouw’, waarin Hemmerechts het bewogen leven van deze bijzondere man neerschreef

Info Joeri Stekelorum – 0494 53 28 63 - inschrijven via vrijzinnighuiskoksijde@gmail.com

“Een Eerlijke Nieuwe Wereld” door Rik Pinxten

Organisator Mensen &
Wetenschap Westkust i.s.m.
Willemsfonds en Humanistisch
Verbond

Datum donderdag 12 februari
2026

Uur 14u30

Locatie Vrijzinnig Huis Koksijde

Prijs €5 / leden €3 (koffie
inbegrepen)

Rik Pinxten is filosoof en em. hoogleraar culturele antropologie en vergelijkende religiestudie UGent. In zijn nieuwe boek stelt hij vast dat de crisissen van vandaag grotendeels door de mens zijn veroorzaakt en reikt hij alternatieve zienswijzen aan voor het dominante, globale marktdenken. Daarover willen wij het fijne weten.

Info mensenenwetenschapwestkust@gmail.com

Voordracht “Marie-Antoinette: de koningin die haar hoofd verloor” door Luc Vernaillen

Organisator Vrijzinnig Huis
Koksijde (i.s.m. Orde van de
Paardevisser)

Datum zondag 22 februari 2026

Uur 10u30 (deuren open 10u00)

Locatie Vrijzinnig Huis Koksijde

Prijs gratis

Luc Vernaillen is een boeiende spreker die ons meeneemt in het boeiende verhaal van de onthoofding van koningin Marie Antoinette

Info Joeri Stekelorum – 0494 53 28 63 - inschrijven via vrijzinnighuiskoksijde@gmail.com

Kwis in het Vrijzinnig Huis Koksijde – 8ste kwis Quizt't

Organisator Vrijzinnig Huis Koksijde
Datum vrijdag 6 maart 2026
Uur 19u30 (deuren open 19u00)
Locatie Vrijzinnig Huis Koksijde
Prijs 15 euro per ploeg van vier personen

In een ontspannen sfeer je parate kennis testen samen met je vrienden ? Neem dan deel aan onze jaarlijkse kwis. Aantal ploegen beperkt tot 15. Snel inschrijven is dus de boodschap. Ook zij die niet deelnemen aan het spel maar van de gezellige sfeer en van de spanning willen meegenieten, kunnen gedurende het spel rustig een drankje nuttigen en supporteren voor hun favoriete ploeg !

Info Joeri Stekelorum – 0494 53 28 63 - inschrijven via vrijzinnighuiskoksijde@gmail.com

“Wat is mensenhandel?” door Patsy Sörensen

Organisator Mensen & Wetenschap Westkust i.s.m. Willemsfonds en Humanistisch Verbond
Datum donderdag 12 maart 2026
Uur 14u30
Locatie Vrijzinnig Huis Koksijde
Prijs €5 / leden €3 (koffie inbegrepen)

Patsy Sörensen is een bekende mensenactiviste en politica. In 1987 richtte ze Payoke op, een opvang- en begeleidingscentrum voor slachtoffers van mensenhandel. Patsy Sörensen groeide uit tot dé wereldautoriteit op het gebied van mensenhandel en slachtofferbescherming. Zij laat ons kennis maken met Payoke en met de problematiek van de mensenhandel vandaag.

Info mensenenwetenschapwestkust@gmail.com

ZONDAGEN IN HET VRIJZINNIG HUIS KOKSIJDE

Elke zondag is de bar van het Vrijzinnig Huis Koksijde open van 11u. tot 13.30u.

Ideaal voor een gezellige babbel en een drankje!

Vermeylenf()nds

De voorzitter en de bestuursleden van het **Vrijzinnig Huis Koksijde** en van de bevriende vrijzinnige verenigingen willen je graag persoonlijk het allerbeste wensen voor 2026.

We doen dit graag met een drankje en een hapje op de **Nieuwjaarsreceptie** in het Vrijzinnig Huis Koksijde, Galloperstraat 48 in Koksijde op **zondag 25 januari 2026** van 11u00 tot 13u30

Jij komt toch ook ?

Graag voor 19 januari je aanwezigheid bevestigen per mail naar vrijzinnighuiskoksijde@gmail.com of telefonisch op 0494 53 28 63

we zouden het ook bijzonder fijn vinden mocht u ons blijven steunen door uw **lidmaatschap** voor 2026 te vernieuwen | 10 euro op BE81 0012 6878 1824 van VHK Koksijde

Nieuwe gezichten in huisvandeMens Koksijde

Sinds 1 september zijn Femke en Melissa aan de slag als vrijzinnig humanistisch consulent in huisvandeMens Koksijde. Zij stellen zich even voor:

Femke De Loof

Ik ben Femke, 27 lentes jong en woon in Kortrijk. Ik kijk er enorm naar uit om het team te versterken en samen het vrijzinnig humanisme verder uit te dragen.

Jezou me kunnen omschrijven als een echte spring-in-'t-veld: actief, enthousiast en soms een tikkeltje impulsief. In het wild spot je me al dansend, kokend, met een potlood of penseel in de hand, in musea of tussen een concert- of festivalpubliek. Mijn interesses liggen bij alles wat met mens en maatschappij te maken heeft, met bijzondere aandacht voor gender, diversiteit en inclusie. Thema's waar ik absoluut mee aan de slag wil gaan. Als ik niet veel te druk bezig ben met werken en al mijn interesses en hobby's vind je me waarschijnlijk tussen de bergen en natuur of op een mooi strand, want ook de reismicrobe heeft me stevig te pakken.

Hopelijk hebben jullie me zo al wat leren kennen. Ik kijk er alvast keihard naar uit om samen in deze nieuwe uitdaging te duiken!

Melissa Cappelle

Ik ben Melissa, 34 jaar, en woon samen met mijn partner en onze twee kindjes in Kortrijk.

Ons huis staat vol badeendjes, dus je kan wel raden dat er bij ons veel gelachen wordt. Ik ben vrij extravert, maar heb ook mijn introverte kantjes. Als kind was ik eerder stil en teruggetrokken, maar tegenwoordig durf ik op een feestje al eens de dansvloer op gang trekken met mijn – al zeg ik het zelf – legendarische dancemoves (dankzij een paar jaar hiphoples). Maar evengoed bied ik graag een luisterend oor wanneer iemand daar nood aan heeft. Momenteel combineer ik mijn studie psychologie met een parttimejob als consulent. Het is soms een drukke combinatie, maar ik haal er ontzettend veel voldoening uit. Ik kijk ernaar uit om samen mooie stappen te zetten!

Beste lezers van de Sprokkel

Voor de dienstverlening van huisvandeMens Koksijde kunnen jullie tijdens de kantooruren terecht op het nummer 058 52 08 94.

Wij zijn elke 1ste en 3de vrijdag van de maand van 9.30u tot 12.00u aanwezig in het Vrijzinnig Huis Koksijde. Onze vrijwilliger Carla Nelissen staat dan klaar om jullie vragen te beantwoorden. Je kan op afspraak bij haar terecht voor gespreksbegeleiding of wilsverklaringen.

Huwelijksplannen? Wil je graag een vrijzinnig humanistische huwelijksplechtigheid? Bel gerust en dan maakt Talitha, de administratief medewerkster, alles in orde.

Consulent Julie zal het dan verder opvolgen zodat jullie ceremonie tot in detail geregeld is.

Voor dringende zaken, zoals een afscheidsplechtigheid, bel je best volgend nummer voor onze permanentiedienst: 057 23 06 30.

Bij vragen, aarzel niet om contact met ons op te nemen.

Vanuit onze vrijzinnig humanistische visie op mens en leven, luisteren we naar wat voor jou van betekenis is. We zijn er voor jou als je geconfronteerd wordt met verlies van iemand of van iets dat je leven kleur en zin geeft. Op de momenten dat het leven pijn doet, en je op zoek gaat naar hernieuwde zin in je bestaan.

Onze gesprekken zijn kosteloos en gebonden aan het beroepsgeheim.

Bij Carla ben je welkom voor een gesprek van mens tot mens. Ze luistert met warmte en respect. Alles wat besproken wordt, is vertrouwelijk. Er zijn geen taboes.

Bij Carla ben je ook welkom voor een gesprek over het levenseinde. Je krijgt er professionele informatie en steun. Hoe vul ik een wilsverklaring in? Hoe kan ik waardig sterven? Kan ik euthanasie aanvragen bij dementie? Wat is palliatieve sedatie? Op al deze vragen kun je er antwoord krijgen. We overlopen samen het LEIFplan.

Donderdag 2 oktober

Als het zover is...een warme beurs over levenseinde, afscheid,rouw en het leven

Op 2 oktober werd feestzaal de Witte Burg in Koksijde omgetoverd tot een ontmoetingsplek voor een beurs.

“Als het zover is...” werd een warme beurs vol gesprekken, verhalen, muziek en verbondenheid.

Iets voor 14u gingen de deuren open en kwamen mensen toestromen. Ze konden er kennismaken met heel wat verschillende standhouders. Er was een lezing van Anneleen van Boven de Wolken, gevolgd door de hoofdlezing van Wim Distelmans over ‘waardig levenseinde’. Ook het panelgesprek met NPZ en LEIF arts Dr. Declercq zorgde ervoor dat gevoelige thema’s bespreekbaar werden. Er waren ook verschillende workshops waaraan men kon deelnemen. De beurs lokte héél wat mensen van Koksijde en omstreken. Het was duidelijk te zien dat thema’s zoals levenseinde, rouw en verlies en het leven zelf heel wat belangstelling kregen. Samen helpen we het taboe te doorbreken en deze thema’s bespreekbaar te maken.

Samen met onze medeorganisatoren Ine en Arle van Door-Leven (expertisecentrum rouw en verlies), Netwerk Palliatieve Zorg Westhoek-Oostende en Vrijzinnig Huis Koksijde blikken we terug op een waardevolle dag vol ontmoetingen.

Dankjewel aan iedereen die erbij was. Die stilviel, luisterde, vroeg, deelde, troostte of gewoon even was...

We hopen dat je iets mocht meenemen naar huis: een gedachte, een troostend woord, een onverwachte ontmoeting of gewoon een beetje rust.

Een bijzondere dank aan alle sprekers, vrijwilligers en standhouders. Jullie maakten het hart van deze dag voelbaar kloppen.

*Vrijzinnige groeten, Talitha en Hermien
Team huisvandeMens Koksijde*

Zondag 16 november
Muzikaal aperitief "Herinneringen in Liedjes/Souvenirs en chansons"

Na het succes van vorig jaar kon een tweede editie niet uitblijven. Op zondag 16 november 2025 toverden J-P Lheureux en zangeres Sabine het Vrijzinnig Huis in Koksijde opnieuw om tot een sfeervol Café Chantant. Tijdens het aperitiefmoment presenteerden zij hun liedjesconcert "Herinneringen in Liedjes 2– Souvenirs en chansons 2" aan een goed gevulde zaal.

Ook dit keer wist het muzikale duo het publiek te boeien met een afwisselende selectie van Franse, Engelse en Nederlandse klassiekers. De aanwezigen zongen en dansten enthousiast mee, waardoor de zaal bruiste van energie. Deze muzikale ochtend werd met veel bezieling afgesloten door het tijdloze "Les Lacs du Connemara" van Michel Sardou, een passend slotakkoord voor een geslaagde editie.

Denise Van der Meiren
Vrijwillig medewerker Vrijzinnig Huis Koksijde

Succesvolle editie van KUNST-ZINNIG II - 2025 | BEWEGING

De laatste twee weekends van oktober werd Vrijzinnig Huis Koksijde letterlijk omgebouwd tot een Huis vol kunst en muziek.

De grote zaal werd leeg gemaakt (dank aan de vrijwilligers !) om plaats te maken voor de tentoongestelde werken van vier door curator Els Desmedt geselecteerde lokale kunstenaars: Greta Cambier, Elsy Geryl, Alexander Pylyser en Marc Van Thienen. De missie van Kunst-Zinnig is immers lokale kunstenaars een forum bieden om met elkaar én met het publiek in dialoog te gaan. Een happening waar verbinding tussen mensen en de deelnemende kunstenaars het doel is, naast reflecteren door én participeren van het publiek.

Op de vernissage werd door voorzitter Joeri Stekelorum de link gelegd tussen vrijzinnig-humanisme en het thema van dit jaar: "Beweging". Wie beweegt, leeft; wie beweegt, leert. Het vrijzinnig humanisme sluit daar nauw op aan, want zijn ook wij niet altijd in beweging: van het voortdurend in vraag stellen van wat is, van het streven naar verbetering. Vrijzinnig humanisten geloven niet in vaststaande waarheden, maar in het proces van zoeken, denken, handelen — steeds opnieuw in beweging zijn als

het ware. Bewegen is ook een daad van vrijheid. Wie mag bewegen, kiest zijn richting.

Curator Els Desmedt stond in haar toespraak stil bij de eigenheid van elke deelnemende kunstenaar: de schilderijen van Greta, de foto's van Elsy, de tekeningen en

grafie van Alexander en het gevarieerde, grafische, werk van Marc rond o.a. het zgn. "plastisch getal". Els hield er ook de spanning in door niet verder in te gaan op de inhoud van de werken. De artist-talk op zondag 26 oktober was de ideale gelegenheid om meer te vernemen over de werken, de techniek, de inspiratie van de kunstenaars. En dit in dialoog met het publiek.

Op zondag 19 oktober genoten ruim 50 aanwezigen van een gevarieerd aperitiefconcert door leerlingen van StapWest: Hilde Van Iseghem, Ani Qiao, Donna Schollier, Dali Coucke, Sofie Devriendt, Silke Berteloot en Els Opstaele onder leiding van de leerkrachten Veerle Elst, Stephanie Maertens en Ilse Vromans. Piano, fluit en altfluit wisselden elkaar af in een gevarieerd programma.

Alles samen vonden bijna 300 mensen de weg naar ons Vrijzinnig Huis. We kijken alvast uit naar de derde editie.

Joeri Stekelorum

Vermeylenfonds
verbinden | verbreden | verdiepen

Donderdag 9 oktober “Onbehagen” door Prof. Paul Verhaeghe

Een algemeen gevoel van onbehagen maakt deel uit van ons mens-zijn. Ondanks de welvaart op alle vlakken neemt de onrust in onze maatschappij toe. Iedere tijd kent een eigen gevoel van onbehagen, met de daarbij horende typische problemen – zoals in onze tijd een burn-out, het ‘imposter syndroom’ of de angst om uitgesloten te worden.

Hoe kunnen wij onze huidige samenleving typeren, op welke manieren bepaalt die ons als individu, en welk onbehagen sluit daarbij aan? Is dit gevoel terecht? Zijn er verifieerbare verklaringen voor dit onbehagen, in de praktijk van de zorg, het onderwijs en de arbeidsorganisatie?

Autonomie en verbinding zijn geen tegenpolen van elkaar, maar hebben elkaar juist nodig: er is juist autonomie in verbondenheid. Dit inzicht komt na een uitgebreide verkenning van de moderne samenleving met al zijn pijnpunten en menselijke tekorten die voor iedereen herkenbare, vaak zorgelijke tendensen zijn.

Mensen worden wie ze zijn door een voortdurende interactie tussen aanleg en omgeving. Daarom is de invloed van groepen waar de mens deel van uitmaakt, groot, groter dan mensen vaak beseffen.

Tegenwoordig leven we in de illusie dat we autonome individuen zijn met een eigen persoonlijkheid, onafhankelijk van en eventueel in oppositie met de maatschappij. Dit is

een illusie omdat de maatschappij ons meer bepaalt dan wij in de gaten hebben. Ideologie heeft in de moderne tijd voor een belangrijk deel plaats gemaakt voor economie en die bepaalt nu ons denken en doen, evenals onze taal: veel wordt vanuit economische optiek beoordeeld en in economische taal verwoord en dat doet mensen tekort.

De vrije markt economie bevordert die ongelijkheid en het onderwijs wordt teveel op de arbeidsmarkt afgestemd. Spreker is kritisch over de invloed van media, bureaucratie en regelgeving en digitalisering.

Typerend en schadelijk is het competitie-denken waarin we onszelf en elkaar opleggen dat we – meer en beter – moeten presteren.

Veel mensen lijden tegenwoordig aan een gevoel van eenzaamheid. Er is een gebrek aan wezenlijke relaties en een tekort aan verbondenheid omdat de overzichtelijkheid van dorp en stad, van school en kerk, sterk zijn verminderd. Het psychisch welzijn van mensen is een zorg, zoals blijkt uit het groeiend aantal leerlingen dat speciaal onderwijs nodig heeft. Dit aspect duidt op ontwikkelingen in de samenleving die zorgwekkend zijn.

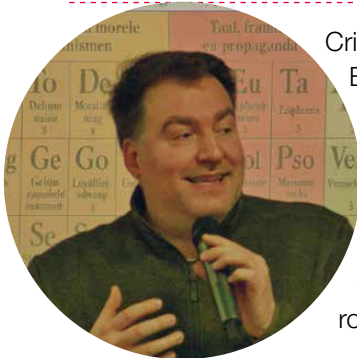
Het vaak sluimerende onbehagen dat zich momenteel uit in radicale politieke partijen is een uiting van dieper liggende symptomen; het een hangt met het ander samen.

Mensen verlangen naar een maatschappij waarin zij zich thuis voelen. Ze kunnen zich nog zo autonoom opstellen maar ze hebben tegelijk behoefte aan verbondenheid met anderen.

Robert Claes

Donderdag 13 november Christophe Busch "De duivel in elk van ons"

Criminoloog en historicus Christophe Busch is gespecialiseerd in het onderzoek naar collectief geweld : concentratiekampen, genocide, terrorisme... Hij leidde het museum van de Kazerne Dossin en is directeur van het Hannah Arendt Instituut rond diversiteit en burgerschap.

Hij gaat uitgebreid in op de vragen die hij en zoveel mensen zich stellen. Hoe kunnen schijnbaar gewone mensen worden tot daders van vreselijke misdaden, zoals foltering, uitroeiing, aanslagen, oorlog ? Wat drijft mensen ertoe om te radicaliseren, om terrorisme te plegen, om steden plat te bombarderen, om buitengewoon 'duivels' kwaad te gaan bedrijven?

Christophe begint met een persoonlijke reflectie op zijn ontdekkingen, schrijfproces en inspiratiebronnen, gevolgd door een inleiding op de hoofdpersonages. Beschrijft uitvoerig zijn ontdekking van de gruwel van Auschwitz en de onbekende daderwereld die gevisualiseerd werd aan de hand van het befaamde Höcker Auschwitz fotoalbum. Het laat toe een andere en gelaagdere kijk te geven op de complexe ontstaansgeschiedenis van Auschwitz, niet alleen als symbool voor de raciale vervolgingspolitiek van de nazi's. Maar wel als een kruispunt van economische, militaire, koloniale en raciale assen die de plaats hebben vorm gegeven.

Auschwitz combineert een doorgeslagen nuttigheidslogica, die de mens reduceert tot een vervangbaar instrument, een doorgeslagen efficiëntielogica en een economische logica. Bedrijven (o.a. IG Farben) hebben dwangarbeiders nodig.

Vervolgens gaat de lezing dieper in op de gedragswetenschappelijke modellen en legt hij deze uit aan de hand van concrete voorbeelden uit het boek.

Busch stelt niet alleen vragen, hij geeft ook antwoorden. Over hoe men dader wordt en dat niet een eenzijdig proces is. Over hoe iets als de Holocaust ook in de toekomst nog kan gebeuren. Over hoe je als samenleving kan voorkomen dat mensen duivels worden.

Robert Claes

Donderdag 11 september

Lezing “ Wijs, grijs & puber” door prof. dr. Jean Paul Van Bendegem

Mensen & Wetenschap Westkust organiseerde i.s.m. Willemsfonds en Humanistisch Verbond in het Vrijzinnig Huis Koksijde een geslaagde lezing met prof. Van Bendegem over “Wijs, grijs en puber”, de senior in de kijker.

De gastspreker werd passend voorgesteld en ingeleid door Dr. Ard Van Moer, die hem destijds als doctoraalstudent van nabij leerde kennen als een vrijdenkend academicus die de discussie niet schuwt en delicate meningen aanvaardt als uitgangspunt. Zo ook bij de lezing. Centraal staat het herstellen van de waardigheid van de senior. De zgn. derde levensfase hoeft geen neergang te betekenen als mens in de samenleving.

De spreker illustreert met overtuigende voorbeelden hoe inderdaad de neiging bestaat om zich zowel letterlijk als figuurlijk neer te buigen over de senior.

Assertiviteit is hier zeker aangewezen. De senior heeft

immers levenservaring en wijsheid in pacht die voor iedereen verrijkend kan zijn.

Dat zijn/haar gedrag hierbij als “puberaal” overkomt is geen bezwaar, wel integendeel. Voorbeelden uit de geschiedenis illustreren dat.

Een enthousiast publiek stelde deze lezing bijzonder op prijs : zeer toegankelijk,

overtuigend en ludiek.

Wie nog wil nagenieten of wie niet de kans had om zelf aanwezig te zijn op 11 september, een suggestie.

Het boek “Wijs, grijs en puber: een pleidooi voor de burgerlijk ongehoorzame senior” is aanwezig in de bibliotheek van Koksijde.

Marc Mortier

Donderdag 6 november

Lezing “Chef-kok in IG Auschwitz” door Annie Van Paemel

De boodschap luidt dat alles in het werk moet worden gesteld om de bevolking en vooral de jeugd te waarschuwen voor de gevaren die onze westerse democratie bedreigen.

Voor wie dit alles nog eens wil (na)lezen verwijzen we naar het boek “Chef-kok in IG Farben : “De geschiedenis van Willy Van Paemel in IG Farben” geschreven door Annie Van Paemel samen met Dirk Verhofstadt.

*Marc Mortier
voorzitter Mensen & Wetenschap Westkust*

Mensen & Wetenschap Westkust brengt de bevrijding van de nazi-kampen, nu tachtig jaar geleden, in herinnering.

Dankzij een lezing op donderdag 6 november 2025 in het Vrijzinnig Huis Koksijde kon het talrijk opgekomen publiek het verhaal aanhoren van een bevoorrechte getuige, Willy Van Paemel, die als chef-kok verplicht werd tewerkgesteld in het kamp IG Auschwitz, zonder echter de onmenselijke behandeling van de gevangenen te hebben moeten ondergaan.

Deze emotionele getuigenis wordt gebracht door diens dochter Annie Van Paemel, die de love story schetst van haar ouders tijdens WO II.

Het verhaal stemt tot nadenken, vooral in de huidige tijden van onzekerheid, oploeiend extremisme en racisme.

Zondag 14 september Ontbijtgesprek

De geur van heerlijke koffie, brood, gebak en een boeiend gesprek, dat was voor Humanistisch Verbond Westhoek voldoende om de start van haar najaar programma af te trappen.

Hiervoor organiseerde zij op zondagochtend 14 september 2025 een ontbijtgesprek met Marie-Chantal Loones, vicevoorzitter en vrijwilliger vzw Familiekunde Vlaanderen regio Westkust.

Na ontvangst door voorzitter Christian Asseloos konden de aanwezige leden en sympathisanten smullen van een smakelijk ontbijt.

Wanneer de grootste trek gestild was, werd door bestuurslid Marc Van Muylem het gesprek met Marie-Chantal ingeleid. Het gesprek begon met een korte persoonlijke introductie door de gastspreker zelf. Haar jeugd op het landbouwbedrijf in Nieuwpoort, het bezoek van familieleden die op zoek waren naar herinneringen aan gesneuvelde oorlogsslachtoffers, maar vooral de vondst van een doos vol bidprentjes na het overlijden van haar grootouders, bleek duidelijk de start van haar uit de hand gelopen hobby.

Door haar lange jaren van vrijwilligerswerk en als vicevoorzitter vzw Familiekunde Vlaanderen regio Westkust wist zij een helder beeld over de werking van de plaatselijke afdeling te schetsen. Zo kwamen we onder andere te weten dat:

- het documentatiecentrum kan rekenen op een veertigtal vrijwilligers.
- al de informatiebronnen digitaal vastgelegd worden.
- men met basis-ICT-vaardigheden ter plaatse of zelfs van thuis uit kan bijdragen.
- de privacyregels een obstakel vormen.
- men enkel terecht kan voor de regio Westkust
- voor onderzoek buiten deze regio men terecht kan bij de overige regio's van Familiekunde Vlaanderen.

- de tendens is dat overlijdens steeds vaker digitaal gemeld worden.
- de vzw een beginnerscursus aanbiedt "Hoe begin je aan je stamboom".
- *iedereen op een eenvoudige manier zelf de nodige informatie kan verzamelen.
- vzw Familiekunde regio Westkust over een Facebookpagina en een Nieuwsbrief beschikt waardoor geïnteresseerden alle voorbij en nieuwe acties kunnen raadplegen.
- er broeden plannen om het stamboek van de plaatselijke Paardenvissers te onderzoeken.

Aan de hand van praktische, concrete adviezen en leuke anekdotes wist de gastspreker met haar aanstekelijk enthousiasme en aangename vertelstijl de aanwezigen tot het einde te boeien. De vragen vanuit het publiek waren hiervan een duidelijk bewijs.

Gastspreker Marie-Chantal verzorgde de allereerste editie "Ontbijtgesprek op Zondagochtend" tot een succes, waardoor het bestuur van HV – Westhoek een herhaling van deze activiteit in overweging neemt.

*Denise Van der Meiren
HV -lid*

Zondag 9 november

Lezing 'Het verzet tegen de nazistische bezetter' door Dany Neudt

Het Humanistisch Verbond Westhoek organiseerde een bijzondere bijeenkomst voor iedereen die zich interesseert in de geschiedenis van het Belgische verzet en meer wil leren over de moed van gewone mensen tijdens de Tweede Wereldoorlog. Dany Neudt, Belgisch historicus en specialist in het verzet, werd uitgenodigd om deze boeiende lezing te verzorgen. Neudt, tevens medeoprichter van de vzw Helden van het Verzet, bleek de ideale spreker voor deze gelegenheid.

Tijdens zijn lezing "Het verzet tegen de nazistische bezetter" bracht hij een ode aan de vergeten verzetshelden en gewone mensen die zich met veel moed en vastberadenheid tegen

de nazi's verzetten. Hij verweefde persoonlijke anekdotes en onderbelichte verhalen met historische inzichten, waardoor deze helden opnieuw tot leven kwamen. De focus lag daarbij op de daden van doodgewone burgers die vaak uit het collectieve geheugen zijn verdwenen maar uitblonken in buitengewone moed.

Met spannende gebeurtenissen en treffende voorbeelden wist Neudt de heroïsche inspanningen van verzetslieden op een indrukwekkende manier over te brengen. Hij benadrukte niet alleen de offers van deze mensen, maar gaf ook inzicht in hun persoonlijkheden en drijfveren, waarbij zijn eigen connectie met sommige verzetshelden een extra dimensie aan het verhaal toevoegde.

De aanwezigen kregen zo een rijke en inspirerende inkijk in het Belgische verzet, specifiek in Vlaanderen, en werden eraan herinnerd hoe belangrijk het is om deze buitengewone daden van gewone mensen niet te vergeten. Neudts lezing was een krachtige ode aan de kracht van moed en solidariteit in donkere tijden.

*Denise Van der Meiren
HV-lid*

JOS STOLLMAN

Waarom de tijd (niet) stroomt

Zoektocht naar het wezen van de tijd vanuit het perspectief van natuurkunde, (neuro)psychologie, filosofie en spiritualiteit.

In dit vrij korte bestek probeert de auteur de tijd te beschrijven vanuit alle mogelijke, en enkele onmogelijke oogpunten. Dat kan verhelderend zijn, omdat de tijd inderdaad verscheidene aspecten heeft. Het kan ook de zaak nodeloos ingewikkeld en duister maken, omdat met 'tijd' compleet verschillende zaken bedoeld zijn.

De anomalieën die daaruit voortspruiten komen vooral in de eerste honderd bladzijden voor, tot grote frustratie en irritatie van de arme lezers. De auteur benadrukt herhaaldelijk dat we ons daarover geen zorgen moeten maken: het is normaal dat we het allemaal niet begrijpen, het is immers ook onbegrijpelijk.

Dat is echter niet wat een lezer wil horen. Als iets onbegrijpelijk is, lijkt het onwaarschijnlijk dat het juist en waar is. Nochtans is dat wat we voortdurend te horen krijgen: al deze zaken zijn contra-intuïtief, niemand begrijpt ze, maar ze worden bevestigd in theorie en in de praktijk. Overigens hebben ze voor ons leven hier op aarde geen enkel belang. Waar zijn we dan in feite mee bezig?

Zeker een deel van de problemen ontstaat doordat de auteur probeert de verschillende oogpunten met elkaar te verzoenen, wat uiteraard onmogelijk is. Voor de gewone mens is tijd een kwestie van afspraken maken. We beschikken over uitstekende uurwerken, die ook nog de dag en de datum aangeven, zodat we ons zeker niet vergissen. Dag en nacht zijn voor iedereen duidelijke indelingen. Maar haal daar alsjeblief

geen relativiteitstheorie en tijdsdilatie bij, en verhalen over de tijd die trager verloopt naargelang men zich (veel!) sneller beweegt of dichter bij een (veel!) groter object komt.

Dat laatste mag dan al waar zijn, maar het blijft puur theoretisch, want die hoge snelheden halen we op verre na niet, en in de nabijheid van enorme massa's komen we niet. Overigens begrijp ik nog altijd niet wat er met die tijdsdilatie feitelijk bedoeld wordt. Is het mogelijk dat loutere beweging een dergelijke vertraging veroorzaakt? Bij extreem hoge snelheden is die vertraging van de tijd zeer aanzienlijk: als iemand in de ruimte zou reizen aan een tiende van de snelheid van het licht, zou die al veel trager ouder worden dan iemand die op aarde bleef. Maar, zegt men, de ruimtevaarders zouden dat niet merken, de tijd zou voor hen even snel blijven verlopen. Ik durf het hopen voor hen, want een dergelijke vertraging van de levensprocessen zou op zijn minst erg vervelend zijn, en in de praktijk dodelijk vanaf het eerste ogenblik.

Dat is maar één voorbeeld van de anomalieën waarmee we geconfronteerd worden. En omdat die in dit boek niet opgelost of zelfs maar enigszins verklaard worden, maar voortdurend herhaald meegenomen worden in het verdere verhaal, blijft alles even onbegrijpelijk, nee, het wordt nog onbegrijpelijker naarmate we met andere aspecten kennismaken en met de opvattingen van filosofen, met ruimtetijd, de kwantumtheorie, tijdreizen, het nu,

het ik, het bewustzijn...

De oorzaak van al die onbegrijpelijke toestanden is dat Einstein ontdekt heeft dat de snelheid van het licht absoluut is, wat ook de positie of de snelheid van de waarnemer is. Als dat zo is, dan moeten inderdaad andere, ogenschijnlijk onveranderlijke elementen in de vergelijkingen, zoals de tijd, variabel zijn. Gelukkig voor ons heeft dat wegens de onvoorstelbaar grote snelheid van het licht, bijna 300.000 km per seconde, geen of slechts een uiterst marginaal effect op ons dagelijks leven, en zelfs voor het grootste gedeelte van de wetenschap.

Toegegeven, het is geen gemakkelijke materie voor leken (en voor nog enkele anderen, vrees ik). Na lezing van dit boek ben ik al bij al niet wijzer geworden, hoewel me zeer veel informatie toegestopt wordt. Na de eerste honderd bladzijden had ik het bijna vertwijfeld opgegeven uit onvrede met de irritante methode van de auteur. Niet dat de tweede helft meer verhelderend is, maar wat je daar leest is tenminste (meestal, min of meer) verstaanbare taal.

Karel D'huyvetters

JOS STOLLMAN

Waarom de tijd (niet) stroomt

Non-Fictie

Uitgeverij Noordboek, 2024

ISBN 9789464711417

In de kijker

Er wordt vaak gesproken van een bezige bij, maar wat Chris Asseloos, voorzitter van het Humanistisch Verbond, typeert, is zijn toewijding aan mens en maatschappij. Met een warm hart voor zijn hondjes en de natuur in het algemeen vat één sleutelwoord zijn houding perfect samen: inzet.

Chris Asseloos

Vertel iets over jezelf.

Ik ben geboren en getogen in Oostende. Na enkele omzwervingen ben ik uiteindelijk neergestreken in Ramskapelle (Nieuwpoort).

Na mijn opleiding tot onderwijzer vond ik in de jaren '80 geen werk in het onderwijs – een tijdperk dat bekendstaat om de Jongerenmarsen voor Werk. Na mijn burgerdienst in het AZ Sint-Jan in Brugge werkte ik een zestal maanden in het jeugdhuis 'Da-van-Uus' (Oostende), met vrijstelling van stempelcontrole.

Een toevallige ontmoeting met een sociaal assistente van de mutualiteit bracht me ertoe te solliciteren als opvoeder in het Medisch Pediatrisch Centrum 'Zonnige Heuvels' in Ottignies/Louvain-la-Neuve (Waals-Brabant). Dit centrum, een voormalig preventorium, bood toen nog opvang aan kinderen met luchtwegaandoeningen.

Al snel werd duidelijk dat mijn onderwijzersopleiding onvoldoende was om als volwaardig opvoeder te functioneren. Daarom volgde ik een bijkomende opleiding aan het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen. Daar maakte ik kennis met de multidisciplinaire studie van het gezin en gezinsvervangende contexten. Ik behaalde mijn diploma en werd bovendien bekroond met de Schockaertprijs voor de meest originele eindverhandeling.

In 'Zonnige Heuvels' werkte ik uiteindelijk tien jaar, waarvan de laatste jaren als opvoeder-groepschef. Begin jaren '90 keerde ik terug naar de kust. Ik kon aan de slag in het internaat 'De Steiger' in Koksijde, waar ik bleef tot aan mijn pensioen.

Ik woonde een korte periode in Oudenburg. Toen ik mijn vrouw Carine leerde kennen, strandde ik uiteindelijk in Ramskapelle aan de IJzer.

In welke verenigingen ben je actief (geweest)?

Als scholier was ik voorzitter van de leerlingenraad aan het toenmalige STIMJO (nu het Ensorinstituut). In die periode engageerde ik mij ook voor Amnesty International. Na mijn terugkeer uit Wallonië was ik enkele jaren bestuurslid van de Volkshogeschool Oostende.

Sinds mijn pensioen ben ik actief als bestuurslid bij de Wandelclub Nieuwpoort-Koksijde en het August Vermeylenfonds Koksijde. Ongeveer een jaar geleden werd ik voorzitter van het Humanistisch Verbond – afdeling Westhoek. In die hoedanigheid zetel ik ook in de Raad van Bestuur van het Vrijzinnig Huis Koksijde.

Twee avonden in de week zet ik mij in voor de huiswerkbegeleiding 'Triangel' in Nieuwpoort. Kinderen komen vaak niet toe aan schoolwerk omwille van een moeilijke thuissituatie. Vaak liggen armoede, anderstaligheid... hiervan aan de basis.

Wat zijn je hobby's?

Mijn honden zijn mijn grote passie, iets wat ik perfect combineer met mijn liefde voor wandelen.

Fotografie boeit me al jaren, al blijft daar de laatste tijd héél weinig ruimte voor over. Ook koken doe ik graag. Ik volgde ooit een opleiding 'hobbykok' aan de Hotelschool Oostende. Door mijn engagement in het verenigingsleven zijn mijn hobby's de laatste jaren wel wat op de achtergrond geraakt.

Je bent sinds een goed jaar actief binnen de vrijzinnige werking. Vanwaar je interesse?

Mijn ouders werden, zoals zovelen uit hun generatie, katholiek opgevoed. Toch gaven ze die traditie niet actief door en gaven ze zelf geen duidelijke levensbeschouwelijke richting aan hun kinderen mee.

Ik herinner me nog goed dat ik als kleuter soms op de gang moest gaan staan wanneer de pastoor op school op bezoek kwam. Mijn ouders vonden dat ik aan die momenten niet hoefde deel te nemen. De kleuterjuf, hoewel stedelijk onderwijsnet, besloot me dan maar op de gang te laten staan. Daar hoorde nooit enige uitleg bij. Als kind begrijp je dat niet: “Waarom hoor ik er niet bij?” “Heb ik iets fout gedaan?” “Ben ik gestraft?” Die ervaring heeft me blijvend aan het denken gezet over uitsluiting en levensbeschouwing.

Sinds een jaar ben je voorzitter van het Humanistisch Verbond Westhoek. Wat is je doelstelling?

Op een bepaald moment kwam het voortbestaan van de Vrijzinnige Feesten voor de Jeugd in Koksijde in het gedrang. Ik nam het voorzitterschap op omdat ik het belangrijk vond dat deze feesten zouden kunnen blijven doorgaan. Mijn doel is om deze vieringen zelfs opnieuw meer luister en betekenis te geven.

Daarnaast wil ik van het Humanistisch Verbond Westhoek een plek maken waar gezinnen met kinderen terecht kunnen met vragen rond levensbeschouwelijke opvoeding. Denk bijvoorbeeld aan hoe ouders kunnen omgaan met het sociale mediagebruik van hun kinderen. Door hen wetenschappelijk onderbouwde inzichten aan te reiken, kunnen ze beter inspelen op het gedrag en de behoeften van hun kinderen. Ik besef dat dit een moeilijke opdracht wordt – vooral om werkende ouders naar het Vrijzinnig Huis Koksijde te krijgen – maar het is wel een zeer belangrijke uitdaging.

Moet er meer aandacht gaan naar het Lentefeest en het Feest Vrijzinnige Jeugd in de Westhoek?

Absoluut. Ouders moeten bewust gemaakt worden van de betekenis van deze feesten. Ze zijn geen vrijblijvende evenementen zonder inhoud. Elk jaar opnieuw komen een aantal vragen van ouders, waarvan hun kinderen in het katholiek onderwijs zitten, of zij ook een lentefeest kunnen doen. Dat toont aan dat er vaak geen besef is van de diepere betekenis van de eigen rituelen – laat staan van die van een andere levensbeschouwing. Ze benaderen deze vieringen alsof het iets is waar je uit kan kiezen op basis van voorkeur, zonder inhoudelijke betrokkenheid.

Wat is vrijheid voor jou?

Vrijheid is essentieel. Niet alleen het vrije denken, maar ook het recht op vrije meningsuiting is voor mij absoluut. Ook als een mening lijnrecht tegenover de jouwe staat, moet ze geuit kunnen worden. We zien echter dat vrije meningsuiting vandaag steeds meer onder druk komt te staan – een verontrustende evolutie.

Hoe ziet een ideale maatschappij eruit volgens jou? Hoe kijk je naar de huidige maatschappelijke problemen?

In een ideale samenleving is de ongelijkheid tussen mensen zo klein mogelijk. Helaas stellen we vast dat die kloof vandaag niet kleiner wordt, maar net groter.

Dat is niet alleen sociaal onrechtvaardig, maar ook gevaarlijk. Toenemende ongelijkheid leidt tot meer spanningen, die uiteindelijk kunnen escaleren in conflicten, opstanden of zelfs oorlog.

Vrije meningsuiting is een actueel thema. Waar liggen voor jou de grenzen?

Zoals eerder gezegd, moet het recht op vrije meningsuiting absoluut zijn. Zodra we dat recht beginnen in te perken, begeven we ons op glad ijs.

Wie bepaalt waar de grens ligt? En wat als jij morgen de persoon bent wiens mening als ‘onaanvaardbaar’ wordt beschouwd? Censuur kan heel snel uit de hand lopen.

Je bent een fervent wandelaar en houdt van de bergen. Vertel daar eens iets over.

Voor mijn pensioen wandelde ik nog meer dan nu. Als opvoeder trok ik vaak met de kinderen de natuur in – wandelingen van twintig kilometer waren geen uitzondering. We reserveren nog steeds jaarlijks tijd voor wandelvakanties met de wandelclub. We namen de afgelopen jaren deel aan wandelreizen in Oostenrijk, Zwitserland, Duitsland, Nederland, de Ardennen ... De bergen vormen telkens weer een fijne afwisseling met het vlakke Vlaanderen.

Is er nog tijd voor iets anders of welke dromen heb je nog?

Ik had het eerder over vrije meningsuiting. Een belangrijk aspect dat hieraan gekoppeld moet worden, is luisteren naar elkaar.

Dat moeten we terug leren, denk ik. Echt luisteren naar elkaar wordt minder en minder gedaan. Direct is men klaar om in de tegenaanval te gaan. Sommige mensen genieten ervan zichzelf aan het woord te horen en luisteren helemaal niet meer naar wat anderen te vertellen hebben.

Een echte aanrader is de podcast ‘Zwijgen is geen optie’. Het is een Vlaamse podcast met diepte-interviews over actief en betrokken burgerschap. Bijzonder interessant en een bijzondere oefening in het actief luisteren.

De podcast won reeds verschillende prijzen: Prijs voor de Mensenrechten (Liga voor de Mensenrechten) en De Oorkonde voor beste interviewpodcast (De Standaard).

Bedankt Chris

VRIJDAG 6 maart 2026

Kwisploegen van 4 personen • maximum 15 ploegen
Snel zijn is dus de boodschap!

praktisch

deuren: 18.45u. - start: stipt 19.30u.

locatie: Vrijzinnig Huis Koksijde
Galopperstraat 48 - 8670 Koksijde

toegang: gratis
deelname kwis: €15 per ploeg

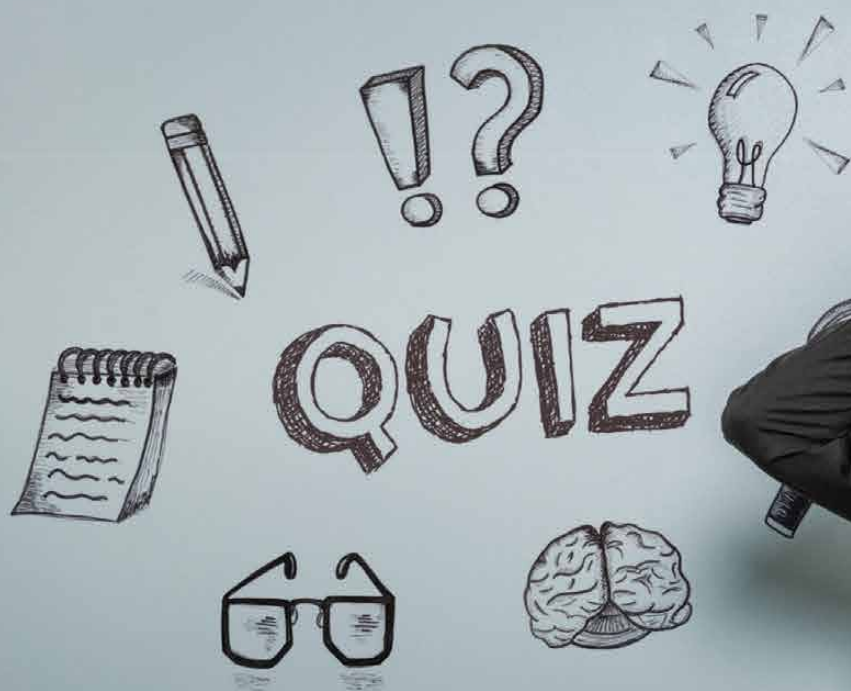
contactpersoon Joeri Stekelorum
☎ 0494/53 28 63
vrijzinnighuiskoksijde@gmail.com

Inschrijven vóór 23 februari 2026

voorafbetalen Vrijzinnig Huis Koksijde
BE 81 0012 6878 1824

met vermelding:
8^e QUIZT 'ET + naam kwisploeg

prijzen in natura (geen geldprijzen)
ALTIJD PRIJS !

Ook zij die niet deelnemen aan het spel maar van de gezellige sfeer en van de spanning willen meegenieten, kunnen gedurende het spel rustig een drankje nuttigen

Zondag 1 februari 2026 – 10u30

(deuren open 10.00)

toegang gratis

Het bewogen leven van Leopold Flam

**bedelaarszoon, verzetsman,
holocaustoverlever, professor filosofie**

Fotocollectie CAVA | © Jeanine Lambrecht

© Jef Van Eynde

lezing door Kristien Hemmerechts

Leopold Flam (1912-1995) groeide op in extreme armoede maar slaagde erin te studeren en werd professor filosofie aan de VUB. Hij overleefde de holocaust, sloot zich aan bij het Joods verzet, en hield zijn leven lang een dagboek bij. Dat vormt een uniek tijds- en egodocument. Kristien Hemmerechts vertelt over deze boeiende, tegenstrijdige, en vaak lastige man. Recent verscheen 'En altijd is het de vrouw', waarin Hemmerechts het bewogen leven van deze bijzondere man neerschreef.

Vrijzinnig Huis Koksijde
Galloperstraat 48, 8670 Koksijde
Tel. 058 52 08 94
vrijzinnighuiskoksijde@gmail.com

huishvandeMens Koksijde
Galloperstraat 48, 8670 Koksijde
Tel. 058 52 08 94
koksijde@demens.nu

Willemsfonds Koekelare
contactpersoon: André Laveyne
Brugse Heirweg 17
8680 Koekelare
Tel. 051 58 07 41
andre.laveyne@hotmail

huishvandeMens Diksmuide
Esenweg 30, 8600 Diksmuide
Tel. 051 55 01 60
diksmuide@demens.nu
www.demens.nu

**Willemsfonds
Veurne-De Panne-Koksijde**
contactpersoon: Ivan Winnock
Sasstraat 7, 8630 Veurne
Tel. 058 31 23 57
ivan.winnock@skynet.be

Vrienden van het GO! Westhoek
contactpersoon: Annie Decler
14e Artilleriestraat 7
8600 Diksmuide
Tel. 051 50 15 33
vriendengo.westhoek@gmail.com

Humanistisch Verbond Westhoek
contactpersoon:
Christian Asseloos
Ramspellestraat 49
8620 Nieuwpoort
Gsm 0475 454039
chr.asseloos@skynet.be

**Humanistisch Verbond
Koekelare-Diksmuide**
contactpersoon:
André Laveyne
Brugse Heirweg 17
8680 Koekelare
Tel. 051 58 07 41
andre.laveyne1@telenet.be

Mensen & Wetenschap Westkust
contactpersoon:
Marc Mortier
Astridplein 3-401
8670 Koksijde
Gsm 0475 97 21 98
mensenwetenschapwestkust@gmail.com

Panne Instituut

vzw Panne Instituut
contactpersoon:
Marc Bossuyt
Westhoeklaan 60
8660 De Panne
Gsm 0474 50 20 47
bosmarc@outlook.com

**Vermeylenfonds
Koksijde-Oostduinkerke**
contactpersoon:
Eugeen De Picker
Berthastraat 8, 8670 Koksijde
Gsm 0475 28 05 30
eugeen.de.picker@telenet.be